

Parlamentul
Republicii Moldova

Dj-8 nr. 335
30 iulie 2018

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind procedura notarială

(nr.241 din 09.07.2018)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat în conformitate cu art.54 din Regulamentul Parlamentului și Legea cu privire la actele normative nr.100/2017 și expune următoarele considerente.

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Potrivit Notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în scopul asigurării reglementării procedurii notariale în vederea adaptării la noile reglementări în materie civilă, dezvoltarea domeniului procedurii notariale, acoperirii unor lacune existente.

Observații de conținut și tehnico-legislative

1. La art.3 alin.(2), sintagma „personalul biroului notarial” necesită a fi revizuită în coroborare cu art.34 din Legea nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notariale, care prevede noțiunea „personalul care asigură activitatea notarului”.

2. La art.5. atragem atenția asupra unor termeni utilizați precum „actul juridic îmbracă forma autentică”, „dacă altceva nu este prevăzut de lege”, care nu corespunde

limbajului juridic utilizat în legislația în vigoare, de aceea este necesar revizuirea acestor termeni din punct de vedere redacțional.

3. La art.6 alin.(1) referitor la afișarea programului de lucru în *incinta biroului notarial*, menționăm că potrivit art.33 alin.(1) din Legea nr.69/2016, programul de lucru este afișat *la sediul biroului*.

4. La art.8:

- la alin.(1) considerăm că prevederile literei c) se încadrează în conținutul literei a), astfel propunem excluderea lit.c);

- la alin.(3) redacția acestuia duce în eroare și vine în contradicție cu autenticitatea actului notarial, mai ales că după primirea răspunsului privind autenticitatea sau valabilitatea actului notarial potrivit art.9 alin.(4) la care se face trimitere, nu este clar ce fel de mențiuni urmează a fi făcute de către notar în actul emis;

- de asemenea la alin.(3) se va revedea sintagma „persoana care îndeplinește actul notarial”, deoarece în tot textul proiectului de lege este utilizat cuvântul „notar”.

5. La art.9 alin.(5) atenționăm că întru respectarea prevederii art.42 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, se va indica doar numărul, anul și denumirea integrală a actului normativ, fără trimitere la dată și lună.

Această obiecție este valabilă pentru textul proiectului de lege.

6. La art.11 alin.(1) lit.r) referitor la delegarea notarului cu competența de desfacere a căsătoriei prin acordul soților, atenționăm că, potrivit modificărilor ce se propun la Codul familiei, care se conțin în capitolul X din proiectul de lege *Dispoziții privind ajustarea legislației*, reiese că căsătoria se desface de către notar în condițiile prevăzute la art.42 și 43 din Cod, care la rândul lor reglementează persoanele care au dreptul de a cere declararea nulității căsătoriei și împrejurările care înlătură nulitatea căsătoriei. Astfel, considerăm necesar a se revizui prevederile art.11 din proiectul de lege în coroborare cu prevederile capitolului X pentru a determina cu claritate competența notarului și actele/acțiunile care notarul este în drept să le îndeplinească.

7. La art.13 alin.(1) se vor revedea din punct de vedere gramatical cuvintele „solicitantului adulți”.

8. La art.23 este stabilit că numărul de exemplare ale documentului în care se expune conținutul actului juridic autentificat notarial nu poate depăși numărul părților actului juridic plus un exemplar pentru arhiva notarului, în acest sens remarcăm că, art.42 alin.(6) din proiect stabilește că încheierea de desfacere a căsătoriei se emite în 5

exemplare. În temeiul celor expuse urmează a se revizui prevederile art.23 pentru a stabili excepțiile pentru unele cazuri precum încheierea de desfacere a căsătoriei.

9. La art.30, alin.(2) stabilește actele juridice care se supun autentificării notariale, referitor la aceste reglementări menționăm că, art.212 din Codul civil prevede forma autentică a actului juridic și stabilește cazurile când aceasta este obligatorie. Din aceste considerente propunem revizuirea prevederilor din proiectul de lege în coroborare cu prevederile art.212 din Codul civil. Totodată luând în considerare prevederile lit.g) din alin.(2) din art.30 care stabilesc că, se supun autentificării notariale alte acte pentru care legislația prevede forma autentică, lista actelor stabilite în acest articol nu este una exhaustivă, de aceea considerăm oportun a se face trimitere la art.212 din Codul civil.

10. La art.32 alin.(2), remarcăm că prevederile acestuia referitor la punerea în sarcina *solicitantului* actului notarial de prezentare a documentelor justificative, sunt în contradicție cu prevederile art.17 alin.(1) care stabilește că la cererea părților, *notarul* poate acorda servicii de colectare și obținere a documentației necesare.

11. La art.34 sintagma „*actele prezentate*” urmează a fi revizuită în coroborare cu art.17 care stabilește *documentele* necesare pentru întocmirea actelor notariale.

12. La art.35 urmează a se revedea sintagma „*procedura de expediere a înscrisului*” deoarece proiectul de lege nu reglementează această procedură.

13. La art.42 alin.(3) referitor la necesitatea depunerii la notar a unei copii legalizate cu certificatul de căsătorie, menționăm că în proiectul de lege nu se conțin reglementări care ar determina necesitatea depunerii copiei legalizate și nici Nota informativă nu justifică necesitatea prezentării acesteia.

Această obiecție este valabilă și pentru alin.(8) referitor la transmiterea organului de stare civilă a *două* originale ale încheierii de desfacere a căsătoriei prin acordul soților.

14. La art.59, alin.(1) stabilește că notarul transmite înscrisul solicitantului către destinatar prin poștă prin *scrisoare recomandată cu confirmare* de primire, iar alin.(3) stabilește că notarul trimite prin poștă destinatarului pe adresa comunicată de către solicitant înscrisul cu *scrisoare de însoțire*. Este de observat că aceste reglementări sunt confuze de aceea urmează a se revizui determinându-se o modalitate similară de transmitere a înscrisului.

15. La art.60 alin.(3) referitor la trimiterea care se face la Codul civil, menționăm că art.497 din Codul civil a fost propus spre modificare prin proiectul de lege nr.135 din 27.04.2018, care a fost adoptat și se află în procedură legislativă. De aceea sugerăm corelarea trimiterilor vizate cu redacția finală a art.497 din Codul civil.

16. La art.91 atragem atenția că prevederile referitor la notificare se vor conține în noua redacție a art.16 din Codul civil propusă prin proiectul de lege nr.135/2018, de aceea pentru a exclude o dublare de norme se va face trimitere la prevederile Codului civil.

17. Referitor la Capitolul X „Dispoziții privind ajustarea legislației”, sugerăm ca toate modificările la legislația în vigoare care se conțin în acest capitol să fie înserate într-un proiect de lege separat, deoarece potrivit practicii legislative în structura unei legi integrale nu se fac mențiuni privind modificarea legilor care urmează a fi modificate. Totodată menționăm că, potrivit art.47 alin.(7) din Regulamentul Parlamentului dacă pentru executarea actului legislativ care se adoptă este necesară elaborarea altor acte legislative sau normative, se anexează lista acestora și/sau, după caz, și proiectele lor.

18. La Capitolul X:

- La alin.(1) referitor la modificarea Codului familiei atenționăm că, modificările propuse nu se încadrează în conceptul propus prin proiectul de lege și anume delegarea notarului cu competența desfacerii căsătoriei prin acordul soților. Potrivit modificărilor propuse la art.35 căsătoria se desface de către notar în condițiile prevăzute la art.42 și 43. Este de remarcat că, art.42 și 43 din Codul familiei prevăd persoanele care au dreptul să ceară declararea nulității căsătoriei și împrejurările care înlătură nulitatea căsătoriei. În acest sens este de observat că, art.41 din Codul familiei stabilește că, căsătoria se declară nulă doar de *instanța judecătorească*. Astfel, în temeiul enunțurilor expuse, urmează a se revizui modificările propuse la Codul familiei pentru a determina competența notarilor în procesul desfacerii căsătoriei și totodată stabilirea organului care are competența de declarare a nulității căsătoriei.

- La alin.(2) referitor la modificarea propusă la art.43 alin.(3) din Legea nr.100/2001 privind actele de stare civilă, în ceea ce privește excluderea textului „sau de persoana responsabilă din cadrul organului de stare civilă de la locul aflării soțului în cauză” semnalăm că autentificarea urmează a fi efectuată doar de notar, însă potrivit art.1 alin.(2) din proiectul de lege „prevederile prezentei legi se aplică și altor persoane abilitate prin lege cu atribuții de autentificare a actelor juridice și legalizarea a copiilor, extraselor și semnăturilor de pe documente”. Deci, autentificarea poate fi efectuată nu doar de către de notar, dar și de alte persoane abilitate prin lege.

- La alin.(3) referitor la Legea nr.1453/2002 cu privire la notariat, atenționăm că în urma abrogării propuse, Legea nr.1453/2001 va conține doar un articol. În aceste condiții considerăm oportun încadrarea acestui articol în textul proiectului de lege și abrogarea întregii Legii nr.1453/2002.

- La alin.(5) referitor la modificarea art.39 alin.(1) lit.q) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, considerăm că, expunerea exhaustivă a atribuțiilor secretarului în domeniul activității notariale nu este benefică și ar putea duce la situații când în această listă nu sunt prevăzute toate cazurile necesare. Totodată atragem atenția că, art.1 din proiect prevede că „prevederile prezentei legi se aplică și altor persoane abilitate prin lege cu atribuții de autentificare a actelor juridice și legalizarea a copiilor, extraselor și semnăturilor de pe documente”.

- La alin.(6) pct.7 se va revizui sintagma „ordinele notarului” în coroborare cu prevederile art.5 alin.(3) care statuează actele notariale se realizează în formă de autentificare, legalizare și certificare.

Reieșind din cele expuse, considerăm că proiectul de lege menționat necesită a fi revăzut și adus în corespundere cu cerințele legislației în vigoare, ținând cont de obiecțiile expuse în aviz.

Șef direcție generală

Ion Creangă

Ex. A. Suruceanu

tel. 820-559